

Nemzeti Társalkodó.

September' 1-ső napján 1832.

Az almakereki Emlék.

(végzet)

16. El nem múlatta az ő férjét igazán szerető aszszony, ezen leírt monumentum felibe, még egy veres, sárga, kék festékű kárpitot is helyheztetni, 's az alább következő sok féle írásokat reá iratni: —

a) Ezen Kárpit a' kő monumentum felett van a' mennyezethez ragasztva, négy szegű formában, hossza és széle szint' oly' nagy mint a' kő monumentumnak, vastagsága félsingnyi. A' Kárpit közepén az Apafi és Petki czímerék fábol ki metszve, meg aranyozva, asztalos munkával készülve. —

b) Ezen Kárpit első oldalán mely az ajtóval szemben van, ez az írás olvastatik:

In memoriam et honorem Generosi Domini Georgii Apafi de Apanagyfalva, Illustrissimi Dni Dni Principis Regni Transylvaniae Consilarii, nec non Supremi Comitatus Comitatus de Küküllő, et Tabulae Judiciariae jurati Assessoris. Anno 1634.— die 3. mensis maji.

17. A' Kárpitnak jobb felől való oldalán ilyen deák írás olvastatik: Sirac. 14.18.

Omnis enim caro sicut foenum veterascet, perpetuum hoc foedus est mortis, quod morieris, et sicut folium fructificans in arbore viridi, alia generantur et alia deficiuntur. Sic generatio carnis et sanguinis alia finitur et alia nascitur.

Ezen deák íráson alól ilyen magyar írás:

E'saiás 57. 12. Az irgalmasság tévő Emberek el-szedetnek, és senki meg nem gondolja, hogy a' következő veszedelem e-lől vétetik el az igaz. Eljő a' békesség, nyugosznak az ő ágyas házaikban, a' kik járán-danak ő előtte.

18. Ezen Kárpit hátulsó végén vagy oldalán ilyen deák írás olvastatik: — Ad honorem et memoriam Generosae Dnae Barbarae Petki Consortis Generosi Dni Georgii Apaffi de Apanagyfalva, ex Familia vene. Magnifici D. Joannis Petki de Der's in anno 1654 die 4-a Maji. —

19. A' kárpitnak 4-ik vagy baloldalán ilyen magyar írás látszik: Job. 19. 25. Jól tudom, hogy az én megváltóm él, és hogy az utolsó ember a' földből feltámad; továbbá minekutánna a' férgek az én testemet meg-rágják, és minekutánna felébredek, ebben a' testben, meglátom az Istent, ugyan az én szemeim látják-meg minekutánna az én ve-séim megemésztetnek én bennem. —

20. Azon kárpitnak a' karimáján más deák írás: Psalm. 102. In generationem et generationem anni tui, initio tu terram fundasti, et opera manuum tuarum sunt coeli,

ipsi peribunt, tu autem permanes, et omnes sicut vestimentum veterascent, et sicut indumentum mutabis eos, et mutabuntur. Tu autem idem es et anni tui non deficient. —

Ugyan ott más deák írás: Nescit homo tempus suum, sed sicut pisces capiuntur hamo malo, et aves comprehenduntur laqueo, sic excipiuntur homines in tempore malo, cum eis extemplo superveneris. —

Más párkányazon megint más deák írás: Eccl. 40. 1. Occupatio magna homini cuique creata est, et jugum grave filiis Adami impositum ex quo die egressi sunt ex utero matris suae ad diem usque, quo ad matrem omnium revertuntur. —

Alább más deák írás: August: Lib. 1. Sepulturae pompa magis est vivorum solatium, quam mortuorum refugium, fidem resurrectionis adstruit hominis solum post mortem est sepulturae cura 1634.

21. Az Apaffi, és Petki czímer körül lévő párkányozaton ilyen írások olvastatnak: Psalm. 116. Térj-meg én lelkem a' te nyugodalmodba, mert az Úr jól tett te veled. Ugyan ott más: Psalm. 34. Megőrzi az Úr az igazaknak csontokat, egy is azok közül el nem vész. — *Ismét* Rom: 7. Én nyavalyás ember, kicsoda szabadit-meg engem az halálnak törétől? — *Ismét* Sir. 50. Jobb az halál hogy nem mint az élet, vagy az hosszú ideig való betegeskedés. — *Ismét* E'saiás 38. 20. Az Úr jelen van az én megtartásomra.

Ugyan a' párkányon deákul: *Generatio mea ablata est, et convolata est a me, quasi tabernaculum.* —

Alább ez az utolsó deák írás: *Surgite mortui! venite ad Judicium.* —

Az eddigirtak világosítására szolgálnak.

1. A' néhai Apaffi Familia, az Erdélyi Mgos Gróf Bethlen Familiával egy tör'sökből szármozván, minden fiat illető Apaffi Jóságok a' tisztelt Familiára általmenvén Ebesfálván 's hozzátartozó 4 falukon kívül, Almakerék is, minekutánna a' Fiscussal való hosszas perlekedés a' kir. thronus előtt terminaltatott volna, általadatott, mely szerint ma ezen kápolna a' Mlgos Gróf fiu ág Bethlen Familia bírtoka, keze és őrizete alatt van, a' mely is különös gondját viselteti ezen ritkaságnak. —

2. Ezen Apaffi Györgynek, a' ki számára ezen monumentum tétetett, nem csak maga; de atya is Gergely a' Rákótzai György idejében, Consiliarius volt, a' mint Báró Mikola László írja, ugyan ő nála régiségéről, jeles viseleteiről ezen régi Familiának, hosszasabb írást láthatni, én itt csak azt jegyzem-fel hogy:

3. Apaffi Györgynének azon 3' fiai a' kik halála óráján a' lengyelországi Rákótzai féle harczon, az ellenségtől elraboltattak, így neveztettek: a' legnagyobbik *Boldisár*, e' meghalt a' rabságban; 2-dik *István*, a' ki fejedelem Mihállyal együtt kiszabadult,

fija volt Miklós, ennek fija György fiu mag-
n élkül meghalálozott; — 5-dik *Mihály* a' ki
29 esztendőig Erdélyi Fejedelem volt, en-
nek fia megint Mihály a' ki 1-ső Leopold
Császártól az erdélyi fejedelmi tituluson ki-
vül romai szt. bírodalombéli hercegi titu-
lussal is megajándékozott, Bécsben min-
den magzat nélkül halván-meg, az Apaffi ré-
gi Familia benne elfogyott.

4. Ezen Apaffi Györgyről néhai B. Mi-
kola László az erdélyi régibb familiákról tett
jegyzései között ezeket is megjegyzette: Öss-
kastélya Ebesfalván volt, hozzá tartozó fa-
lakkal, az hová Almakerék is tartozott, nem
különbén udvarházai voltak Katonában, Kü-
küllő Gálfalván (mely ma a' törvényes kö-
vetkezés jussán a' Tantsi Földvári Familiáé)
Bányabükkön, 'sat. úgy a' Sajó mellett Apa-
nagyfaluhoz tartozó számos falukat bírt, a'
melyek ma a' néhai Kemény János maradé-
kitől biratnak. Ezeken kívül voltak még több
jóságai, de ezek nem jöttek által fíjaira. —

5. Feljebb az Apaffi czímer leíratott,
's közbejövőleg itt megjegyzem, I-ső Apaffi
Mihálynak, a' Fejedelemnek, a' mely ver-
sek irattak tiszteletére.

Casside, Vexillo, Botro, Mucrone, Corona
Protege, Conserva, dirige, vince, bea, azaz:
Sisakkal, zászlóval, szőlőtővel, karddal, ko-
ronával,
Fedj-bé, tarts-meg, igazgass, győzz, boldogits.

6. Ezen Kápolnában, hogy ezen Apafi
Györgyön, és feleségén kívül sem maradéki,

sem elei, nem temetkeztenek, innen bizonyíthatni, kivált maradékít: Hogy semmi irás, vagy jegyzés nem találhatik sehol egyik fijától is; másképpen is a' bizonyos: hogy mind 1-ső Apafi Mihálynak a' teste, kinek számára tett rongyos zászló a' lutheranum szent templomban most is megvan, mind második Apafi Mihálynak, testek a' szász templomba tétettek, a' minthogy nem régiben a' szász templom azokért fel-is vettetett, és az halotti-ékesség el-lopott. A' mi nézi a' más fiját Istvánt a' Fejedelem testvér bátyját, ennek fiját Miklóst, és ennek deficiált fiját Györgyöt, ezeknek-is más-hová kellett temettetni, úgy eleinek-is, mivel valami kis nyomát vagy emlékezetét valamelyiknek csak lehetne találni; nem találhatván pedig, erősíteni lehet sok írók ellen, hogy ezen Kápolnát Apafi Györgyné a' férje, és életében megholt gyermekei számára készíttette csupán, és nem az Apafi familia számára — a' mint sokan Bod Péterrel tartják,

7. Azt is megjegyezhetni, hogy a' Fejedelem 1-ső Apafi Mihály Erdélyben holt meg, és az almakeréki szász templomba temettetett. A' fija második Fejedelem Mihály Bécsben holt-meg, onnan 20. pár fekete lovasoktól kísértetvén, ugyan az almakeréki szász templomba temettetett.

8. Almakerék azért-is nevezetes, hogy második Apafi Mihály Bécsbe felmenni nem akarván, az első Leopold Császár küldöttjeitől az almakeréki Mussendale (Musundoale)

nevű szőlőben vígadván letartóztatott, és hintóba ültetve tisztességesen, de akaratja ellen Bécsbe felkísértetett.

NB. Apafi Györgyné Petki Borbára a' ki ezen monumentumot tsináltatta, holtmeg 1657-ben, élt az ura után huszonnégy esztendeig.

9. Báró Mikola László a' régi familiákról tett jegyzései közt, azt erősíti, hogy ezen már deficiált Dersi Petki familia, a' Királyhalmi Petki familiával egy törökből eredett, és Királyhalmi praedicatumát csak a' Ders egész falu bírásáért változtatta-el. —

Ugyan ő azt írja: hogy azon Petki János az Apafi Györgyné atya Rákóczi 'Sigmund Fejedelemtől, nem csak a' Liber Bárói titulussal megajándékozott, de a' felett a' Sajó melyeki jószágokat-is inscribálta neki. —

U t o l s ó J e g y z é s

Azoknak kedvéért a' kik aról tudni kívánnak, hogy az Apafi jószágok, 's következésképen Almakerék-is mimódon szállottak a' Méltóságos Gróf fiú ág Bethlen familiára. Részszerént Méltóságos Gróf Thesaurarius Bethlen Jó'sef úr ő Excellentiája Méltóságos Nagyattya Néhai Méltóságos Bethlen Samuel úr monumentumán találató régibb írásokból, részszerént a' Méltóságos Gróf Bethlen familia, és a' királyi Fiscus közt folyt Processusból ezeket jegyzem-meg, minden más erdélyi fő méltóságu familiák praejudiciumán kívül: — Első Gejzának a' Magyarok Királyának Szent István Királyon kívül volt *Sar-*

lotta nevű leánya, kinek-is *Aba* nevezetű férjétől *Bult Márhárd* fija született; ennek öt fiai; *Bochon*, *Becz*, *Beucze*, *Isák*, az ötödik *Bethlen*, a' ki régi ősiről maradt, 's vele született virtussait, különösbbe több testvéreinél, *Szt László Király* idejében kimutatván, a' *Király* ajándékozásából arany koronájú kígyó címet nyervén, (mely kígyó keresztben arany almát, mint a' *Római Birodalom* tart a' szájával) címerül kezdett hordozni. — Ezen *Bethlennek* születtek két fiai *Péter* és *Oliver*; *Péter*, a' *'Sigmund Magyar Király* és *Római Császár* idejében két *Hattyunak* egy lövéssel a' nyakát egy nyilveszszővel keresztül lővén, a' kígyó címerrel a' két egy nyilveszszővel által lőtt *Hattyu* címert is kezdette viselni, oly formán, hogy a' kígyó a' két hattyut békeríti, és a' farkát szájában fogja. Ezen *Pétertől* vette eredetét a' *Mlgs. Gróf Iktári Bethlen* familia, melyet-is egész *Európa* előtt dicsőségessé tettek néhai boldog emlékezetű *Bethlen Gábor* és *István*, *Erdélyi Fejedelmek*. *Olivernek* a' *Péter* testvéreinek két fija *Apa* és *Bethlen* születtek; *Apa* a' kinek maradéki azután *Apafi* névvel neveztetek, és első törőke az *Apafi* familiának, vagy maga, vagy maradéki közül valamelyik elhagyván a' kígyó címet a' feljebb leírt szőlő címet kezdtek viselni. *Bethlen* pedig a' ki mind maga, mind *mlgs. maradéki*, a' kígyó címet mind eddig megtartották, első törőke a' *mlgs. Bethlen* familiának, a' mely-is azután minémű ér-

demes fő haza oszlopaival virágzótt legyen, és miképen megszorodott légyen, ágazatról ágazatra? nem czéлом emlitni. —

Ily módon egy törökből, vagy atyától vévén származását ezen régi két nevezetes familiák (mivel az Iktári Bethlen familia egy ágazattal feljebb való), midőn a' n. b. e. Erdélyi Fejedelem II-dik Apafi Mihályban azon régi és a' mlgs. Bethlen familiával vér szerént atyafiságos (a' mint ezt 1-ső Apafi Mihály-is recognoscálta) együtt osztózó mlgs. Apafi familia, minden fiú maradék nélkül deficiált volna, ámbár minden fíjat illető apafiánum bonumok a' mlgs. Gróf Bethlen familiát illették volna, a' múlt seculumnak az elején mindjárt Bécsben lett meg halálozása után a' királyi fiscustól elfoglaltattak; (mint bona per defectum seminis in Fiscum devoluta jureque successionis principalis in Principatum Transilvaniae) mely időben minémü villongó, és változó idők voltak, a' ki az históriákban olvassa, nem csudálhatja, ha tempore apprehensionis honorum apafianorum per fiscum R. factae, Bethleni mlgs. Bethlen familia mind a' törvényes contradictiot megtenni, vagy pedig ad revindicationem eorum a' processust incaminálni elmúlatta. Ugyan csak csendesebb időre jutván anno circiter 1750 minden csupa fiúillető bonumok actionáltatván, mind az Erdélyi Mlgs. Kir. Tábla, mind a' Flgs. Kir. Gubernium, a' mlgs. Bethlen familiának az Apafi familiával való igaz connexioját, 's azon jókhoz egyenes ju-

sát megítélte, 's végre a' Felséges Udvar-is helyben hagyta, és a' Bécsben lett megegyezés szerént minden jöszágai, u. m. Borgónak fele (felit addig-is a' Bethlen familia bírta) Encs, és Almákerék (ezt csak ezen monumentumért kívánta a' mlgs. familia kezénél megtartani) elvétetvén az Er'sébeth városi Dominiumtól, melyet már Flgs. *Mária Theresia* az erdélyi polgársággal megajándékozott Örményeknek donált vala, tökéletes birtokába által - és vissza adattak. — Ebesfalva városáért pedig, és az Almakereken kívül hozzá tartozó négy falukért, egyezés szerént a' Fiscustól cserébe adattak, Arokolja, Kendtelke, Kerlés egész faluk ns. Doboka Vgyében; úgy a' Rettegi rész, Csicsó, Pojana, Csicsó-újfalu, Emberfő egész helységek ns. Belső Szólnok Vgyében, és Nagy Ikland, a' ns. Thordai Törvényhatóságban; megjegyezvén azt: ámbár mind az Erdélyi felsőbb törvényes Itélőszékek, mind a' Fsgs. Udvar a' haszonvételt, költséget, fáradságot, 'sat. megítélték, mégis a' mlgs. familia a' Flgs. Udvarnak, bár mely sok ezerekre ment légyen-is, elengedte.

Jegyzés: Azon Bethlennek János fijától született unokája Gergely hírván a' bethleni kastélyt, arról kezdette magát Bethleni Bethlennek hivattatni; ennek fija Márkus, kinek viszont két fija Elek, és Balá's, és ma ezen két törsoktől vévén a' Bethleni Bethlen Familia eredetét két lineára szakad.

Nem különben Apának is a' Bethlen test-

vérinek maradéki bírván Apanagyfalvát, úgy kezdették onnan iratni magokat, a' minthogy ezen praedicatumot ezen Familia utolsó elenyésztéig meg is tartotta.

Hogy pedig Apanagyfalva a' Mlgs. Bethlen Familiára által nem ment ez az oka: hogy I-ső Apaffi Mihály Fejedelem a' Kemény János maradékinak ad utrumque sexum conferalta vala, és ma jól lehet Mlgs Gróf Bethlen Dániel és Sámuel uraknak Mlgs törvényes maradéki bírják is, együtt Gróf Mikó Miklósné aszszony ő nagyságával — de nem úgy mint Bethlenek, hanem mint Kemény János leány maradéki,

Jegyzés: A' régi Apaffi udvarház tetején lévő pléh vitorlán ezen betűk vannak M. A. P. T. 1685. Central University Library Cluj

Az házba bemenő tornácz tetején lévő pléh vitorlán ezen betűk A. M. K. 1712. —

Közli, a' közvéleményt, és figyelmet magára vontt Nemes B. Szolnok Vármegyéből — egy hajdon évi magyar gyalog hadi tisztt, most Hazájához és Fejedelméhez egyaránt buzgó eskütt Tag. —

Betegész (új) gyógyász (közép) orvos (régí stil)

Bugát, Koponya és czimborájihoz gyógytanács kéréte az utírtnak.

Egy huszonkét éves nőszendém létez, a' ki nem sinleges eldődek ivadékja 's nem ko-

ros miből vagy anyagból képödzött: de az anyban kevés hetek mulva, (tán) a' sok zaklatás és evelődés ideglázt lázzasztott; nagyon lázolt, a' láz folyós, folytonos, folytalános, folyamós volt, teste mérséke változékony, majd hős majd hús, fejfáj nagy, úgy szintén az ét vágy hijány, félrebeszéd, az érzegőtz elnyomva se éjjel se nappal nem éber, álma kegyetlen, világiszony, bélhuzomja hurutott, singivje folyó náthás, kendője tele tsorval 's eleves, által adta magát 's epét tört ki: féltem ha hogy ragályos kór létezend, 's a' fertezés a' tsetsőbe át megyked, mert az illenben a' ferteződékenység és fogamszás nagy, 's tsets tsurja is elapadván, kéntelen léteztem tápanyt bérelni. Ez nem volt fehér túrlás, hanem vérduzzás, 's eddiglen nem koros, most is semmi kortündet benne észre nem vettem. Képe apró köte 's gögje nagy.

Gyógyszert adadni a' gyógyászandónak más napig föl taltam, de látván, hogy a' kór kéz felett veszen, gyógyászítani siettem korosomat; oly' belgyógyászt hagytam hívni, a' ki nem tsak észképentz, hanem körünkben már husz év óta üzöntzködik. Ő nem a' kakasférj tanodájából létező 's tehát nem hasonszenventz, a' kik saja portsákkal, hinttekettekkel és tsöpkékkal gyógyászkodnak,

Eleve nőmet fürkészni akará vala, de szépen kérém ne fürkészszzen őtet, hanem rögtön gyógyászszen, és reám ezért a' merészemért ne legyék böszült. Sok féle gyógy-

szert kapott szegény, zsongító, oldozó, metsző szereket, nyákokat, sűrleket, lésüreket, nedeket, fejeteket, hol két három szemeres labdatsokat dőboszban, hol festvényeket, forrázmányokat, ázalékokat, főzvényeket, égényeket 's több ily' kavarzavarmányokat, abrakadabramányokat; vólt é azok között pos ellenes nem tudom, a' keseres gyógyszerekre egy hörp szörpöt, vagy parants- harapotst adott, az allpuskázatok szorgoson folytak, 's néha azokra oly gyurmák tolódtak ki, hogy csak elképedtem. Mikor bélhuzomjában nagy fájt érzett, azok' boritékjának kül térét káforos levendulás hügyag vagy pösleg léllel, erdősi füsülő léljivel, vagy röp írral, vagy szállékony írral bemázóltunk, 's beléndek tapasztalással betapasztattunk. Egyszer midőn fájjai türetlenek valának, mákony hellett salátontytáda, mert félt hogy a' mákonytól eltsutsul. Tizen négy nap teltivel seggliktsurr jelenkedzett 's ez a' kivánt birmány üdvös volt, mert erre töstént enyhet érzett 's megtsendült, mintha bodonyt vette volna be, 's minthogy a' gyógyászás nem ürügylő, hanem gyökeres, ennélfogva üdvös is vólt, 's üzöntz gyógyászom iparjának diszlett a' kormit mérőben tenkre tenni. A' gyógyszerek eredménye tökéletes lábbadás lön.

A' negyvenes kütegetődzett a' tsetselő képin, 's gyom savát keserves földdel imámitotta és közömbitette.

Már fogzani kezdett; 's éppen ekkor a' gyermektséts szorványos szenv lévén váro-

sunkban, a' gyerkentznek test idomát gyanitván arra, nehogy annak gerje benne is működjen 's megtsitsödzen, egy védtséts szurdontzat hagytam jöni, a' ki a' védtsétst szabdaszeresen beszurkotta. A' tséts kerülyit elfutotta, kilentzedik nap körlete kör körösön merön lobbos vala. E' napságtul fogva nem vólt éptelen, hat éves koráig, ekkor megkanyarodzott, ptzüszkölt, látokái tsurrasok vóltak, híhetőleg a' gögsipja 's torok szorja meglobbant, mert rekés volt a' köhögje; de ezen küteg kegyesen folya vala le, 's nem vala konok, mivel semmi által meg nem abajgatódott.

Ebből kétszer hét napra feltámbáskodott 's előbbi épét vissza nyerte; tsak hamar a' götsereg és horgamborgam kezdének mutatkozni; de ez útót belgyogyászom segje kuitsával (kutrával) meggátlá.

Négy év el tölt kortalan, mert mindenben szoros köz életet vigyázott.. Ekkor a' szomszéd helben a' vöreg kiüte 's a' gyerkentzet katikával kísértettünk hogyha megvédhetném, de tán késő, mert mikor latra veténk látánk hogy megvöregesedett. Mit adott a' betegész mit nem, nem emlitem, elég a' hozzá hogy sok főzlekeket, öntlékeket, lelnedeket adott, annyi igaz, hogy korosom lob üzőleg gyógyászódott, illanok nem vóltak. Hámja le-hámlott, ez alatt az any oly szorgos gonddal ápolta a' kis némbert, hogy semmi nyirk sejt szövétibe nem tette le magát, 's huddató gyógy szerre nem vala szükség.

Tizenhatodik éviben a' havtsurr látódott minden riasztó kortűnde nélkül: minden' leverő indulványt a' házból kicsuktam, ne hogy valami lobozó hatalom vérbuzgást okozzék. Rendetlen járta ezt a' némbert a' havlots.— Egy id tudosba (a' ki még vál művész is) belé bernyávaszkodott, 's úgy látszott öszvehangzottak, de fél én másom ellenzette ezt a' szövetet, botránkozalomnak tartván a' szám tudost családjába férközni. Ezen a' néemberke búkodni sinlegesedni kezdte, szeszélyes, elszort, rajzó leve, melszekrényében fájt érzett, légfuvója a' légezéskor fáradt, lüktetői, vérszobája rendetlen lüktettek, egy nagy bántalom után szélhűdés érte, aszlázba esék köhögje, éj-izza nagy, turhája bő és vastag.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Itt vala jó és fáradtalan belgyógyászomnak tzikaterere tudomját kimutatni, elég nagy is volt iparja, adott neki széneget, vízi férj dugó magat, etzet savas morphont vagy álmonyt vagy szunnyadékat, elő zöldleges higanyt, zilizfaj öntvényt; de ha a' Kádmany, Palladany, Scheclany, szagany, színany, uránany gyógyszerek lesznek, azokat is egész készszel akarta volna adagonként adni.

Taval a' hányfos dühűdt Megyénkben 's lányomat is meg este ez a' szörny: féltem hogy ha meghalánd szentegyházi fénypiper nélkül földezettik bé: de ezt szerentsen kivivta. Egykor, midőn szollalkoznánk, a' dutzokról is szólla: azt véltem hogy a' szegény korost meg akarja dutzólni, vagy ta-

lám hogy kenyér dutzot akar enni adatni; ez utót a' koros inkább választá, mint az elsőt.

Ezen így elgörhesedett és métseredett kedventz betze néemberemet, a' ki minden gyönyöröm, örömöm és szomoramban egyedüleges vigaszom' előbetek állitom (remény-lem nehézkés nem leszek), vegyenek ötöt gyógyászai ápolások alá, 's bölts tudomjok és korisméjek szerint, (mert hallom nem oktondik) képezzenek egy gyógyász terevet vagy terőt, kutassák mutassák ki a' korhelt; 's ha Medve Botsotskámát (Ursula) megnyavalyásitalanithatnák, oh! és ah minő hálás könyörököt, fohászokat, imánokat és rimánokat vinnék az ember aty' kis padja elébe, tudóságtok élteknek koros de nem koros folyamos folyamjáért, a' ki utói szuszszonnig lészek és létezek

Felvincz. Kos Hava 14-dik

napján 1832.

búkodó szolgájok

Erdőháti Gulátsi Kivágott.

Amerikának némely részeiben, különösen Kubában, a' legyeknek bizonyos neme talál-
tatik; melyek setétben úgy világítanak mint a' teli hold. A' lakosok őket éjeli lámpa helyett használják: mi végre több ily legyet egy kis kalitkába zárnak; melyek elaludván megszűnnek világítani; 's hogy tovább is világítsanak, megrázzák hogy felébredjenek. Ébresztszen-fel benneteket a' N. Társ. Ti! a' kiktől kitelik; hogy ha fényes napként nem, legalább teli hold gyanánt világítsatok.

Hdgr.